

* * *

בן-ציון יהושע ילד טוב מוסקבה

סיפור

א

יום אחד לקח אותי אחי סימון הקומוניסט אל בוריס הספר, ולאחר שהרבו להג ברוסית רצוצה, הוא הציג בפני בוריס תמונה של נער רוסי בלונדי בעל לחיים סלביות גבוהות ועיניים כחולות כמו שמי מוסקבה, שמצא בתוך חוברת תעמולה רוסית. סימון ביקש מבוריס לעשות לי, הילד השחרחר בעל העיניים הירוקות והעצובות כמו האזוב הגדל בחריצי הכותל המערבי, תספורת של נער רוסי מפירות המהפכה. במקום 'תספורת אפס עם פיאות' שדרשו מאיתנו בתלמוד-תורה הפכתי ל'ילד טוב מוסקבה'. בוריס טרח ארוכות ואפילו עשה לי 'שביל בצד'. לשמחתי, בוריס הזליף על ראשי במזלף, דמוי חוקן גומי, בושם כבד ומשח את השיער שלי בין שתי כפותיו הגדולות בברילנטין שמנוני וירקרק. סימון הביט בי באושר, הדביק נשיקה רטובה על לחי וסטר קלות על עורפי ואמר "יאללה אליצ'קה, ספיחס, נְעִימָה. אתה יכול להצטרף עכשיו ל'פיונירים' אפרוחי המפלגה. הגיע הזמן שתדע שאחיו של סטלין הצעיר לא יכול להסתובב בחוצות ירושלים עם קרחת ופיאות."

אני חושב שהוא באמת צדק. לאחר הטראומה הקשה שליוותה אותי מאז ההילולא במירון, שבה גזזו את תלתליי העשויים בקבוקים בקבוקים, כמו שירלי טמפל, לטובת קרחת ושתי פיאות. הייתי מאושר מאוד מול הראי של בוריס ונהניתי לשמוע את זמרת הזמירים הצהובים שריקדו בכלוב של בוריס הספר והשתתפו בשמחתי. מדוע לכל הספרים בירושלים יש וילונות עם חרוזים כחולים וזמירים בתוך כלובים?!

כשיצאתי מבוריס הספר, הבטתי לצדדים מחשש שעין רעה תגלה את המסתתר מתחת לברט שלי וסופי מי ישרנו. חששתי שחבריי בתלמוד-תורה יביאו את דיבתי רעה בפני חכם יעקב. גם אבא לא יאהב את הדרך הרעה שסימון מנסה להוביל אותי בה. חכם יעקב ייצא מדעתו כשיראה את רעמת השיער שלי. תחבתי את הראש הקומוניסטי היפהפה שלי עמוק עמוק לתוך הברט שאימא קנתה לי לכבוד פסח. למען האמת גיליתי שבקומוניזם יש גם צדדים יפים. חבריי המרושעים בתלמוד תורה שראו בקינאה את הברט החדש שלי, הכריזו על טקס "ברית מילה" ותלשו את הפין הזקוף במרכזו של הברט ומאז היה לי ברט יהודי מהול כהלכה. פחדתי פחד מוות שאחד הקונדסים האלה גם ימשוך את הברט מעל ראשי במהלך שיעור התלמוד ואוי לאותה בושה כשחכם יעקב יגלה את ראשי המעוצב להפליא. הוא עלול לתלוש מראשי שיערה שיערה עד שאצא קירח מכאן ומכאן.

ב

כל כך השתוקקתי להסיר את הברט מעל ראשי, להסתרק כמו ילד בגימנסיה העברית ולצעוד מעדנות במשולש הרחובות יפו, קינג ג'ורג' ובן-יהודה – בגילוי ראש עם רעמה מסורקת ומשוחה בברילנטין עם שביל בצד. בראש חודש ניסן, שבו למדנו רק עד לשעות הצהריים, לבשתי את הרובשקה שרקמה אימא. הסתרקתי יפה ומרחתי את שיער ראשי בברילנטין שסחבתי מה'נְסֶסֶר' של סימון. הסתובבתי במרכז העיר מתוח חזה עם עיניים נוצצות כאילו הייתי הבן של סטלין לפחות. הסתובבתי בגאווה במורד רחוב בן-יהודה, מרחובותיה הסואנים של ירושלים דאז, ואת מי אלוהים מזמן מולי אם לא את סימון אחי הקומוניסט מחובק עם עלמת חן וכף ידו הענקית מלטפת בתשומת לב וביסודיות את אחוריה הדשנים, כאילו חיפש שם את אי המטמון קודם שנכבש על-ידי הפיראטים.

בעוד ידו הימנית מפשפשת במה שהיא מפשפשת, עמד סימון ופטפט עם 'סטלינגרד', נהג הטקסי קטוע הרגל מבן-יהודה. הם נראו כזוג תאומים סיאמיים, לשניהם רעמות ושפמים סטליניסטיים ושניהם שפעו ביטחון עצמי. לא אשכח את האור בעיניו של אחי כשראה אותי צועד ברחוב בן-יהודה בגילוי ראש עם תסרוקת 'ילד טוב מוסקבה'.

"היי רוסקי מאלצ'יק, אִיִּדִי סוּדָה, גש הנה ילד רוסי," אמר בקולו העמוק ובהברה גרונית. ניגשתי אליו כאילו הייתי באמת ילד טוב מוסקבה. מהקיוסק הסמוך הזמין לי סימון כוס גזוז חמוץ-מתוק. הקיוסקאי שטף היטב את הכוס לפי הוראותיו של סימון ומילא אותה מהברז בסודה קרה והזליף לתוך

הכוס סירופ צהוב חמצמץ וסירופ אדום מתקתק. הוא בחש בכפית אלומיניום ארוכה והגיש לי את המשקה התוסס. שתיתי במשיכות ארוכות, מענגות ומצמצמות מן המשקה הקופצני, הזה, שפיזו בגלי קור ודגדג את גרוני. כל אותה עת המשיך סימון ללטף ברחוב הסואן את חלקיה הרכים של חברתו, דונם פה ודונם שם, עד שאפילו 'סטלינגרד' לגלגל עליו ואמר "סימון, ככה לא מכניסים אישה להריון." הנערה התעלמה מהערתו המעליבה של 'סטלינגרד' וקיבלה את ליטופיו של סימון ללא מחאה ועיני החתול שלה התמלאו ברק של שביעות רצון. נכנסנו לקפה 'זיכל' בבן-יהודה וסימון הזמין כוסית וודקה לעצמו וכוסית ל'סטלינגרד'. לעלמת החן הזמין שרי ברנדי מתקתק ולי קונכיית קינמון, עמוסה צימוקים ואגוזים. רק עכשיו הבנתי לאן הולכים הכספים שהוא גונב מן הקופה בחנותו של אבא.

סימון הצביע על אישה מוזרה, כבת שבעים, שישבה בפנית קפה 'זיכל' ונראתה כמו 'קשר לאחד' המטורפת, שהסתובבה בחוצות ירושלים ודרשה על הקוסמוס, מערכת הכוכבים, השמש והירח. על ראשה של האישה מקפה 'זיכל' היה מונח באלכסון כובע מפרוות נמר ובגדיה היו עמוסים קישוטים מוזרים. "מי המשוגעת הזאת?" צייצתי בקול-רם עד שבאי בית הקפה הפנו את ראשיהם אלינו.

סימון היסה אותי על טיפשותי ואמר: "אלי, קצת כבוד. שתדע לך, שכמו שהיא נראית, היא המשוררת והסופרת היהודייה הדגולה אלזה לסקר שילר שעלתה מברלין לאחר עלייתו של היטלר לשלטון. היא מוקסמת מהעולם המזרחי שאנחנו מנסים לברוח ממנו. היא קצת אישה זקנה והרבה ילדה קטנה והוציאה בברלין שירים ורומן. אפילו לא איכפת לה שהילדים בירושלים רודפים אחריה ברחובות ובגנים משליכים עליה אבנים ושאריות אשפה וקוראים לה 'אלזה המשוגעת'. הייקים של רחביה מכירים אותה עוד מברלין. עגנון מכבד אותה מאוד והמשורר אורי צבי גרינברג היה מאוהב בה. אני מכיר במפלגה הקומוניסטית יקה שמכיר בעל-פה את כל השירים שלה. היא כותבת על הנופים של התנ"ך ועל הדקלים של המזרח. אומרים שהיא מסתובבת בירושלים ומחפשת את אליהו הנביא."

"למה סופרים ומשוררים חשובים מתנהגים לפעמים כמו משוגעים?" צחקקתי, "פעם חשבתי שרק אימא מחפשת כל הזמן את אליהו הנביא. עכשיו יש לה חברה," לגלגתי.

"אליצ'קה, שתתבייש לך, אתה רוצה לומר שגם אימא שלנו קצת משוגעת עם האמונות שלה," אמר סימון. "אתה רוצה שאציג את ילד טוב מוסקבה בפני המשוררת אלזה?" גיחך סימון ואני ביקשתי לקבור את עצמי באדמה.

אלזה שישבה בשולחן סמוך ליד כוס מים, הבחינה במבטים הסקרניים שלי. היא חייכה אליי ואני השבתי לה חיוך מבווייש. היא אמרה משהו בגרמנית שלא הבנתי וסימון הסביר ש'זיס' זה 'מתוק'. אני חושב שהיא התכוונה אליי. סימון, שהיתה לו השכלה נרחבת בהרבה נושאים סיפר לי כי לאלזה לסקר-שילר היה בן בגילי שהיא כמעט לא נפרדה ממנו והיתה יוצאת איתו בלילות הקרים אל בתי הקפה. הילד חי חיים מוזרים מאוד ובגיל צעיר מת כנראה מדלקת ריאות או משחפת. מאז היא רואה כל ילד בדמותו של הבן האובד שלה. "היא הביטה בך כאילו היית ילד שלה. כשהיא רואה ילד היא מאוד נרגשת," אמר סימון.

מרגע זה לא יכולתי לגרוע ממנה עין וסיכמתי: "מה לעשות, ירושלים היא עיר של משוגעים, אבל היא משוגעת חשובה." צבט סימון בלחיי בשל 'ה'חוכמה' שאמרתי.

יצאנו לרחוב בן-יהודה ועלינו לטקסי השחור והמיושן שעליו התנוססה הכתובת 'סטלינגרד'. הצופר שלו דמה לחוקן גומי שאימא עשתה בו שימוש קליני כל אימת שמישהו מאיתנו או מהשכנים סבל מעצירות. הצופר השמיע נפירות שהבריחו ירושלמים חולמניים מן הכביש והריצו אותם אל המדרכה. "הירושלמי חושב שגם הוא טקסי והולך על הכביש," לגלג 'סטלינגרד' על תושבי עירנו. סימון ועלמת החן ישבו מאחור והתמזמוזו ואני ישבתי בגאווה ליד 'סטלינגרד', שהביט בהם בראי, חיידך את שולי שפמו וקרץ אליי בערמומיות. בחנתי את הדרך לשכונה כמו גנרל מכובד המביט מגבוה על חייליו. רק כשהגענו לצומת "חיי עולם", שלימים נודע כ'כיכר השבת', חשתי בסכנה הקרבה ושלפתי את הברט מן הכיס והורדתי אותו עמוק עמוק על ראשי כאילו הורדתי ברגע זה מסך ברזל על תיאטרון רחוב נפלא. ילד טוב מוסקבה חזר להיות ילד טוב ירושלים, שפוף כמו רובן הסנדלר.

ג

לא לאורך זמן יכולתי להתגאות ברעמת השיער המבהיקה שלי וזאת בשל תמימותי ותאוות הבצע שלי. יום אחד בשעת בין ערביים הופיע בשכונה, כמו עושה הלהטים בסיפורו של י"ל פרץ, יהודי אדמוני ממאה שערים, בעל זקן, לבוש שטריימל וקפוטה וחילק סוכריות טופי לילדי השכונה הספרדים. אף-על-פי שחנותו של אבא היתה גדושה בממתקים נסחפתי גם אני לחגיגת הסוכריות של האדמוני ממאה שערים. הוא הרים את הברט מעל ראשי וגילה את שערי השופע. הוא היה מזועזע ואמר: "א יידישע קינד, אתה

צריך תספורת יהודית אתה." מבלי לשאול שאלות רבות נתן לי סוכריית טופי ופתק לרחמימוב הספר ואמר לי בהברה מלעילית, כאילו קרא דף גמרא בישיבה ליטאית: "ילד, תגיד לרחמימוב הספר שר' נפתולי משיבת 'עושי-חסד' שלח אותך. לאחר שרחמימוב יעשה לך תספורת של ילד יהודי, אתה בא למאה שערים לישיבת 'עושי-חסד' ואני בעזרת השם אתן לך עשרה מיל במתנה."

לאחר שהאדמוני הסתלק, חבריי שכולם היו קרחים ובעלי פיאות, עיניהם יצאו מרוב קינאה למראה שערי השופע שאותו הסתרתי היטב עד אותו זמן. כדרכם של קנאים הם ניצלו את תמימותי והסבירו לי כי "תספורת יהודית היא תספורת יפה רק קצרה יותר." נשמע לי מאוד הגיוני בחום הקיץ ואצתי אל רחמימוב הספר כדי ליהנות מ"תספורת חינם של ילד יהודי" וממתת כסף שאקבל מר' נפתולי הנדיב משיבת 'עושי חסד'. בטוח הייתי שסימון יהיה מאושר שחסכתי לו כסף רב והסתפרתי חינם.

רחמימוב הספר, יהודי שמנמן חבוש קסקט ופניו מלאים זיפים אפורים שהסתירו חטטים, הוסיף לוח עץ על ידיות המושב הגדול עד שהגעתי לגובה הראוי ואחז בימינו מכונה חשמלית גדולה ושחורה שדמתה לפתן אכזרי. הזמיר זימר בכלוב זמירות של ציפור שיר שנפלה בשבי ספרים. עפרונים בני-חורין ריקדו על עץ הפלפלת שבחצר ממול לחנות והשיבו לזמיר בציצים מלאי משמעות. נתתי לרחמימוב את הפתק שמסר לי האדמוני וצייצתי: "אדון רחמימוב, ר' נפתולי שלח אותי אליך. אני מבקש להסתפר תספורת של ילד יהודי, אותו דבר רק יותר קצר."

רחמימוב גיחך מתוך זיפי זקנקנו. למה שישמע בקולו של ילד, כשהמשלם הוא אותו אדמוני מרושע משיבת 'עושי-חסד' במאה שערים? רחמימוב נעץ בי את עיניו הגדולות שביקשו להטביע אותי, עטף אותי בתכריך לבן שדמה לחלוק משוגעים. רחמימוב הספר התעטש התעטשות רוויה נזולים במידה ששטפה את פניי וחפפה את שיערי גם יחד.

"הו, תספורת יהודית אני עושה לך!" צחק אדון רחמימוב מתוך זיפי זקנו האפרפרים וגילה את שיניו החומות מרוב עישון. הוא נטל את הפתן השחור וארוך הזנב, תקע אותו לשקע החשמל והמכשיר המאיים הזה השמיע קולות נהמה של מטוס קמיקזה של מתאבד יפאני, כמו שראיתי ביומן של 'פוקס מוביטון' בקולנוע 'ציון'. היה זה מכשיר שחור חד להבים, שלא הותר חלקה טובה וצל צילו של ספק. רחמימוב הזניק את מטוס הקמיקזה, שהפעיל את להביו החדים בקול מבשר רעות. רציתי לרדת למקלט למצוא מחסה, אבל קרב ההבקעה הוכרע תוך שניות אחדות והיה זה כבר סיפור על חלב שנשפך. תוך שבריר שנייה הרעמה המטופחת שלי, היפה והמשומנת שדמתה לגל יפה בים ולענן נוצה בשמיים תכולים, גאוותי ברחוב בן-יהודה על-יד טקסי 'סטלינגרד', הוד והדר של 'ילד טוב מוסקבה' ואנדרטה לזכר תלתלי הילדות שלי שנשדדו והופלו חלל אל תוך מדורת ל"ג בעומר במירון – רעמתי השחורה משחור המשוחה בבירלינטין, היתה כדומן על הרצפה המזוהמת של המספרה. הגיחה הראשונה של הקמיקזה כבר היתה מצויה עמוק בתוך קרחת יער מרשימה. בגיחה השנייה של הקמיקזה חשתי כי פי נאלם דום, גרוני ניהר, לשוני יבשה כחרס הנשבר, עיניי דמעו ומימי טפטפו רביבים על הכיסא החשמלי של רחמימוב הספר.

כל כך רציתי שסימון, שבשביל דברים של מה בכך הפך עולמות, יוציא להורג את ר' נפתולי הרשע משיבת 'עושי-חסד' ושיבוא להרוס את המספרה של אדון רחמימוב, יתלוש את וילון הכניסה, העשוי חרוזים כחולים כנגד עין רעה, ינפץ את המראות המפחידות המייצרות מפלצות קטנות, ירסק את בקבוקי הברילנטין, הנמרצים על השיער כמו מרגרינה על פרוסת לחם שחור בארוחת בוקר, ואת מזלפי הבושם הדומים לחוקן ומפיצים ריחות של בשמים שעבר זמנם ויוציא לחופשי את הזמיר המסכן, השר שירי יגון, לחופשי. יותר מכול רציתי שירסק את הפתן השחור, העושה שמות בילדים תמימים כמוני.

ילדים מרושעים עמדו בפתח המספרה, חרצו לשון וחיללו באצבעותיהם מעל אפם בלגלוג מר. היו שהצמידו את חוטמם, שפתותיהם ולשונם על זכוכית חלון הראווה של רחמימוב הספר. הם נראו כממרח של בשר-ילדים בחגיגה קניבלית. בתוך גוש הבשר המרוח ניבטו עיניהם המרושעות, שהפריעו לרחמימוב הספר. הוא נטל קערת אלומיניום שבה הקציף משחת 'משעי' מצחינה, ששימשה להורדת שיער זקנם של שומרי מצוות, שלא גילחו את זקנם בתער. רחמימוב שפך על פני הילדים שצרו על המספרה את שאריות המשחה המצחינה, שבה טיילו פתיתי שיער זקן. רק אז, בגועל נוראי על פניהם, רצו הביתה לשטוף את פניהם.

חשתי הזדהות מלאה עם בכיו של הזמיר, שביקש לפרוץ מן הכלוב של רחמימוב אל החופש. בכיתי יחד איתו וקינאתי בעפרונים, שצייצו מעל הפלפלת בחופש גמור ואיש לא ניסה לקצץ את כנפיהם. תוך שלוש דקות כבר הייתי מחוץ למספרה, בוכה כמו שלא בכיתי מעולם. "סימון בטח יהרוג אותי", יבבתי כמי שדעתו השתבשה.

חבריי הבינו שהגזימו בניצול תמימותי, עברו למסכת נבואות נחמה. אברם הכורדי שהיה מבין גדול בעסקים, לגלג עליי ואמר: "אלי פאצה", בין כה וכה אדון רחמימוב קרחת כבר עשה לך, עכשיו תלך

לישיבת 'עושי חסד', שם יעשו איתך חסד ור' נפתולי ייתן לך עשרה מיל בתמורה ל'תספורת של ילד יהודי'."

ידעתי, שיש היגיון כלכלי בהצעתם של הנוכלים הקטנים הללו, שניצלו את תמימותי עד תום. יצאתי למאה שערים ובעקבותיי חבורת הבנדיטים כולה. ר' נפתולי הג'ינג', הקונה נשמות תמימות בגרוש, כבר עמד בפתח ישיבת 'עושי-חסד' וחיכה לילדי הצייד, החוזרים מן ה'תספורת של ילד יהודי'. הוא הביט בי במבט של בז טורף. הג'ינג' הסיר את הברט מעל ראשי ובחן בקפידה את פדחתי החפה מכל שיער, שדמתה לירה של ליל תשעה באב. פרצופי האומלל דמה לאיכה פרק א, פסוק א. רק שני גושי פיאות מכוערים בצבצו בשתי רקותיי.

ד

"אָ ברוך!" הסתיר הג'ינגי חיוך מרושע, "מלאכה נאה עושה רחמימוב לפרענקאלאך הקטנים בשכונה", אמר ר' נפתולי ובידיו המכוסות פרווה אדמונית פתח קופת צדקה, שפך את תוכנה על השולחן ומנה אחד לאחד עשרה מיל. מן המטבעות החומים עלה בואש של דגי הרינג רקובים. נזכרתי שאימא אמרה פעם כי "זה לא נכון שלכסף אין ריח."

"מה תעשה עם כל כך הרבה כסף?" שאל אותי במפגיע אברם הכורדי.

"מ'ז'ת אומרת? אני אחסוך בקופה", הבעתי את דעתי המלומדת.

"בחלומות בלילה", אמר נחרצות, "מה 'תה חושב, שסתם באנו איתך למישורים?!"

"תגייד למאה שערים", תיקנתי אותו.

"מה זה חשוב, העיקר שבאנו איתך למישורים ואנחנו רוצים לקנות דברים טובים בעשרה מיל."

מטעמים של ביטחון אישי, מסרתי לאברם הביריון את כל רכושי – עשרה מיל ארצישראליים, שהם גרוש מנדטורי אחד. ליד שער הכניסה למאה שערים קנה אברם 'תְּמָלָה מְאֵלְאָנָה' – אגד גבעולים ירוקים עמוסים לעייפה תרמילי חומוס טרי, שנקלו על פחמים. סוף סוף ריח נעים ומגרה תיאבון אחרי ריחות הרקב של דגי ההרינג. הכנופייה הצעירה זללה בתיאבון את כספי והעמידה אותי מביט בהם אוכלים בתיאבון של שדים שחורים ועיניי כלות. הבטתי בהם וחשתי בצינה עזה המטיילת מן הקרקפת שלי ויורדת אל כפות רגליי. חשתי רעד בכל גופי. ככל שהקניבלים אכלו בתאוה את גרגרי ה'תְּמָלָה מְאֵלְאָנָה', כך חשתי חוסר אונים עד שביקשתי את נפשי למות. גם אם היו מתגלים כרחבי-לב ומציעים לי ללקט גרגרים קלויים, לא הייתי מסוגל להכניס דבר לפי. חשתי שגרונתי סתום בפקק גדול.

בכניסה לחצר ביתנו כבר עמד ערוך לקרב סימון אחי הקומוניסט, כשהוא מעודכן בפרטי פרטים. הוא היה כעוס עד להחריד וסטר על פניי סטירה שהותירה על לחיי את טביעת אצבעותיו הגמלוניות. סימון, כדרכו במצבים מביכים, נאם את אחד מנאומיו האידיויטיים כאילו עמד על בימת הכבוד בכיכר האדומה במוסקבה בפני מיליון בולשביקים חדורי אמונה במצעד אחד במאי. הבחנתי במילים המוכרות שלו "קלריקלים", "אנשי השחור" ואפילו בידיש "פינצטער עלעמענט", "דיקטטורה של הפרולטריון" ועוד ביטויים שלא הבנתי את משמעותם או את הקשרם, אבל ידעתי שאלו ביטויים של כעס של קומוניסט נגד החרדים בירושלים. המילים התערבלו זו בזו כמו במכונת בשר הטוחנת הכול. סוף סוף מצא סימון זמן ופנה אליי:

"גולם, מה אתה בוכה, מה?! ספר לי קודם מי זה ר' נפתולי ואיפה הוא נמצא."

סיפרתי לו לפרטי פרטים וככל שהוספתי הבחנתי שדעתו של סימון זוחה עליו. הוא ליטף את הפדחת הקירחת שלי וגישש בין לקט, שכחה ופיאה, ואמר: "קלבסה, עכשיו אני הולך לעשות חסד של אמת בר' נפתולי בישיבת 'עושי-חסד'. לך תזמין לו חברה קדישא ואת ילדי 'אבי-יתומים' של הרב לבנטל, שיבואו ללוות את מסע ההלוויה של ר' נפתולי ולשיר לעילוי נשמתו."

לא הייתי עד ראייה למעלליו של סימון חמום-המוח בר' נפתולי הג'ינגי מישיבת 'עושי-חסד'. יודעי דבר סיפרו כיד הדמיון הטובה עליהם, שראו את הג'ינג'י מישיבת 'עושי חסד' במסדרונות האפלוליים של בית חולים 'ואלאך', כשהוא מובל בעגלת נכים וידיו ורגליו נתונות בגבס, עיניו ממוסגרות במסגרת שחורה-כחולה ובקושי ניתן להבחין בעיניו התכולות היוורות. שיניו הקדמיות שבורות ופניו נפוחים ומוכתמים בשטפי-דם פנימיים.

מיותר לציין, שרגליו של האדמוני לא דרכו עוד בשכונתנו למרות היותה מכניסת אורחים ידועה. עדות ממשית על מעלליו של סימון היתה לי כשלמחרת בבוקר, בדרכי מבית-הכנסת הביתה, עברתי ליד המספרה של רחמימוב הספר, כעברייני החוזר, לזירת הפשע ולמדתי עד כמה יש מתיקות נפלאה בנקמה. נשמתי לרווחה וחייכתי מאוזן לאוזן והשלמתי ברגע אחד עם מעשהו של אדון רחמימוב הספר, כשראיתי אותו מייבב וטופח על ראשו – "וי, וי, מי זה בר-הנידה שהמיט עליי הרס וחורבן?"

פניו של רחמימוב הספר היו יותר אפורים מזיפי זקנו. קהל גדול שיצא זה עתה מתפילת שחרית הקיף אותו ברחמים מעושים, זרה מלח על פצעיו ואמר: "אדון רחמימוב, רחמים עליך... הוי, כמה אתה מסכן!"

ה

מאז חלפו שנים רבות ורק היום, לראשונה, אני מרשה לעצמי לספר את האמת לאמיתה שלא סופרה עד כה לאיש, שהיתה זו עבודתו הנקייה של סימון. הוא לקח את ה'נפוט' בעל גולת העופרת, ששימש אותו במצעדי אחד במאי נגד הרביזיוניסטים, הבורגנים והחרדים – וריסק בו את חזית חנותו של רחמימוב הספר. הוא תלש את וילון החרוזים הכחולים שעמדו שם כמגן נגד עין רעה וזכוכים תועים. מאות חרוזים כחולים התפזרו לכל רוח והתגלגלו עם שברי זכוכית לשוללית המזוהמת. 'הפתן השחור', ששימש כמטוס קמיקזה – מקור שמחתו וגאוותו של רחמימוב הספר ואת לאסון שפקד אותי – היה מונח על הרצפה מרוסק אברים, נעדר כל יכולת להמיט אסון נוסף על ראשיהם של ילדים קטנים חפים משיער. כל כך אהבתי אמש את סימון כשהתקרב אל מיטתי, הבחין בי שאיני ישן ועיניי המתות נעוצות בעצב בתקרה. הוא לחש אל אוזניי: "אלי קרידו, הקרב תם. כוחותינו חזרו בשלום לבסיסם. האויב מלקק את פצעיו. הזמיר נשלח לחופשי ונחת על עץ הפלפלת ושר שירי אושר. אתה מוזמן לבקר בבוקר בזירת הקרב. עוד תהיה לך רעמה חדשה ויפה ובוריס הספר יעשה ממך בעזרת השם 'ילד טוב מוסקבה'".

הבטתי אל קרקעית עיניו הירוקות-אפרפרות של סימון ושנינו חייכנו. נשקתי לזיפים שלו שהעלו ריחות של תשלובת וודקה וקוניאק מדיצינל וסיגריות 'נלסון'. החיוך שלנו הפך בבת אחת לצחוק רועם. אימא הזדעקה מתוך מיטתה: "סימון, בֶּסְטָה. דְּשָׁה לו, הנח לו. מה אתה רוצה מהילד בחצי הלילה. אבא יתעורר ויהפוך עולמות".

המשכתי לצחוק אל תוך הכר עד שנרדמתי.

בן-ציון יהושע

חדשות בן עזר, גיליון 1966 (ב' בתמוז תשפ"ד – 8.7.24)